

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ МАНДРІВНИК

Келл був убраний у дуже своєрідне пальто.

Воно не було ані одностороннім (що було б звичним), ані двостороннім (що було б неочікуваним). Натомість його пальто мало кілька сторін, що видавалося, звісно, неможливим.

Одразу потому, як він переступив межу з одного Лондона в інший, Келл зняв пальто і вивернув його навиворіт один раз чи двічі (або ж навіть тричі), допоки не знайшов потрібну сторону. Не всі вони відповідали останнім модним тенденціям, а проте, кожна мала певне призначення. Деякі слугували гарним прикриттям, даючи змогу розчинятися в навколишньому середовищі; інші — навпаки, дозволяли виділятися з-поміж натовпу. Була й така, що не мала жодної користі, але від якої він просто був у захваті.

Тож, пройшовши через палацову стіну, опинившись у вестибюлі й перевівши дух — нелегко ж це, переміщуватися між світами — Келл скинув своє червоне пальто з високим коміром і вивернув

його навиворіт справа наліво, обернувши на простий чорний труакар. Точніше, простий чорний труакар з елегантною підкладкою зі срібної нитки, обрамлений двома блискучими рядами срібних гудзиків. Не має ж він жертвувати стилем лише тому, що обрав більш стриману палітру кольорів одягу для закордонного візиту (аби не образити місцевих вельмож і не привертати до себе зайвої уваги).

«Ох же ж ці королі», — подумав Келл, застібаючи гудзики на пальті. Він починав мислити, як Рай.

На стіні позаду нього можна було розрізнити хіба що ледь видимий символ, залишений після проходу крізь неї. Та й той уже зникав, як слід на піску.

Він ніколи не дбав про те, щоб позначити двері з цього боку, тому що ніколи не повертався цією дорогою назад. Шлях від Віндзора до Лондона був страшенно незручним, а надто, якщо брати до уваги той факт, що, подорожуючи між світами, Келл мав змогу переміщуватися лише між конкретними місцями одного та іншого вимірів. Що саме по собі вже ставало проблемою, оскільки на відстані одного дня дороги з Червоного Лондона не існувало жодного Віндзорського замку*. Власне, саме щойно Келл пройшов крізь кам'яну стіну внутрішнього двору садиби, власником якої був один заможний джентльмен із містечка Діссан. Загалом, сам Діссан можна описати як доволі приємне місце.

Віндзор же таким не був. Вражаючим — безперечно. Але не приємним.

На мармуровій стійці, що тяглася вздовж стіни, на нього вже чекав таз із водою, втім, як і завжди. Він обмив свою руку від крові, так само, як і срібну крону**, яку використав для проходу, після чого

* Віндзорський замок (ориг. *Windsor Castle*) — королівський палац в Англії; офіційна резиденція королів та королев англійського (а пізніше й британського) престолу. Вважається одним із найдовше заселених палаців у світі: його основу збудували ще у XI ст. за часів Вільяма Завойовника, а з епохи Генрі Першого (1110—1135) він слугував резиденцією монарха. Навіть під час громадянської війни (1642—1651) та влади Олівера Кромвеля (1653—1658) монарх, фактично, палацу не полишив: він був місцем військового штабу для парламентарів та в'язницею для короля Чарльза Першого. Георг Третій, зокрема, відновив замок за надто великий державний кошт.

** Британська корона — монета вартістю $\frac{1}{4}$ фунта стерлінгів або 5 шилінгів. Карбувалася у 1707—1965 рр. [прим. пер.]

перекинув мотузку, на якій вона висіла, через голову і заховав монету за комір. Він чув сновигання та приглушене бурмотіння слуг і вартових у дальньому коридорі. Саме тому він і обрав вестибюль, аби їх уникнути. Він дуже добре знав, що принц-регент* не любив, коли той з'являвся, та й сам Келл якнайменше бажав появи на публіці: бракувало ще зайвих очей, вух та ротів, які б детально доповідали про його візит до короля.

Над стійкою і тазом висіло дзеркало в позолоченому обрамленні, в якому Келл нашвидкуруч перевірів свій вигляд перед тим, як пройти крізь двері, щоб зустрітися з господарем палацу — він лишив своє рудо-коричневе волосся спадати на одне око, хоча й приділив хвилину уваги своєму пальту, розгладжуючи тканину на плечах.

Кімната була задушливо-спекотною — вікна були наглухо зачинені, попри те, що надворі все скидалось на погожий жовтневий день — а в каміні вирував вогонь.

Там, у вбранні, затісному для його широкої статури, навіть не торкнувшись таці з чаєм на своїх колінах, сидів Георг Третій**. Коли Келл зайшов, король схопився за краї свого стільця.

— Хто там? — не обертаючись, гукнув він. — Крадії? Привиди?

— Я не думаю, що привиди вам відповіли б, ваша величносте, — сказав Келл, у такий спосіб повідомивши про своє прибуття.

Хворий король розплився у глузливій посмішці.

— Мастере Келл, — сказав він. — Ви змусили мене чекати.

— Не більше як місяць, — відповів він, ступаючи кілька кроків уперед.

Король Георг примружив свої сліпі оченята.

— Я знаю, що минуло значно більше часу.

— Я вас запевняю, що ні.

* Принц-регент (ориг. *Prince Regent*) — посада, яку обіймає законний спадкоємець престолу, якщо монарх не в змозі виконувати своїх обов'язків через недієздатність. Так, принцом-регентом короля Георга Третього (1760—1820) був його син, у майбутньому король Георг Четвертий (1811—1820) як регент; 1820—1830) [прим. пер.].

** Георг Третій (ориг. *George III*) — король Великої Британії та Ірландії у 1760—1820 рр. Представник династії Ганновер. Збожеволів, через що не міг, фактично, правити королівством. Його замінив принц-регент, його син. Також саме за його правління британські колонії Північної Америки здобули незалежність і згодом стали Сполученими Штатами Америки [прим. пер.].

— Можливо, не для вас, — відказав король. — Проте час плине інакше для божевільних і сліпих.

Келл усміхнувся. Сьогодні король був у хорошій формі. Але так було не завжди. Він ніколи не міг бути впевненим, в якому стані застане його величність. Можливо, й здавалося, що минуло понад місяць, через те, що за останнього Келлового візиту король перебував в одному з тих своїх настроїв, коли Келл ледве міг вгамувати його розхитані нерви настільки, щоб мати бодай змогу передати повідомлення.

— Можливо, це рік змінився, — продовжив король, — а не місяць.

— О, але ж рік той самий.

— А який зараз рік?

Келл насупив брови.

— Тисяча вісімсот дев'ятнадцятий, — відповів він.

Обличчя короля Георга спохмурніло, а потім він просто похитав головою і сказав:

— Час, — так, неначе це єдине слово було винне у всіх гріхах світу. — Сідай, сідай, — додав він, обводячи жестом кімнату, — десь тут має бути ще один стілець.

Але його не було. Кімната була на диво порожньою, а ще Келл був упевнений, що двері в коридор зачинялися й відчинялися ззовні, не зсередини.

Король простягнув уперед свою гачкувату руку. Вони відібрали в нього всі персні, аби він сам собі не нашкодів. Його нігті також були обстрижені під корінь.

— Мій лист, — сказав він, і, хоча лише на мить, але Келл побачив частинку того Георга, яким він колись був — справді по-королівськи величним.

Келл поплескав себе по кишенях і зрозумів, що забув витягти повідомлення перед тим, як перевдягнутися. Він миттю перетворив свій труакар на червоне пальто і почав у ньому копирсатися, аж доки не видобув той самий конверт. Коли він вклав його в руку короля, та розгладила його і зірвала воскову печатку — емблему червоного трону, на якій був зображений потир у променях східного сонця. Потім він підніс папір до свого носа та глибоко вдихнув.

— Троянди, — тужливо промовив він.

Він, звісно, мав на увазі магію. Келл ніколи не помічав, що Червоний Лондон лишав по собі ледь відчутний аромат

на його одязі. А проте, після подорожей дехто говорив йому, що він пахне свіжозірваними квітами. Хтось казав, що тюльпанами. Інші — що ліліями. Хризантемами. Півоніями. А для короля Англії це завжди були троянди. Келл був радий знати, що це приємний запах, навіть якщо він його не відчував. Він міг розрізнити запахи Сірого Лондона (дим) і Білого Лондона (кров), але Червоний Лондон завжди пахнув для нього просто домом.

— Розкрий мені його, — наказав король. — Але гляди не зіпсуй печатку.

Келл зробив, як було наказано, і витягнув вміст конверта. Чи не вперше він зрадів, що король уже сліпий і не в змозі побачити, наскільки коротким виявився лист. Три недовгих рядки. Жест люб'язності, висловлений важливому діячеві, який занедужав, і не більше.

— Це від моєї королеви, — пояснив Келл.

Король кивнув.

— Продовжуй, — скомандував він, надаючи величного виразу обличчю, що контрастувало з його хирлявою статурою та слабким голосом. — Продовжуй.

Келл проковтнув слину і повів далі.

— «Вітання Його Величності, Королю Георгу Третьому», — прочитав він, — «від сусіднього престолу».

Королева ні назвала його червоним тронем, ні надіслала вітання від Червоного Лондона (навіть попри те, що завдяки насиченому та всепроникному кольору місто взагалі-то мало малиновий відтінок), тому що вона про нього була цілком іншої думки. Для неї, як і для всього населення лише самого Лондона, не було потреби розрізняти ці міста. Коли правителі одного спілкувалися з правителями іншого, вони просто кликали їх «тими, іншими» або «сусідами», або ж, за нагоди, (а особливо, коли йшлося про Білий Лондон) і менш улесливими словами.

Лише для тих небагатьох, хто міг переміщуватися між Лондонами, був сенс їх розрізняти. Отже, натхненний загубленим містом, відомим усім як Чорний Лондон, Келл дав окремих колір кожній столиці, що ще лишилась.

Сірий — місту без магії.

Червоний — здоровій імперії.

Білий — світові, що помирає від голоду.

Правду кажучи, самі міста були вкрай мало схожими одне на одне. А інші країни, зокрема й сусідні, — й поготів. Те, що вони всі називалися Лондонами, залишалось нерозгаданою таємницею, хоча й існує теорія, за якою одне з міст узяло собі цю назву ще задовго до того, як усі двері запечатали, а єдиним, що могло проникнути крізь них, лишилось листування королів та королев. Щодо того, яке з міст першим отримало свою назву, ніхто не може дійти згоди й донині.

— «Ми сподіваємося, що ви перебуваєте при доброму здоров'ї, — йшлося далі в листі королеви, — і що пора року у вашому місті така сама прекрасна, як і в нашому».

Келл зупинився. У листі більше нічого не було, хіба лиш один підпис. Король Георг почав нервово заламувати руки.

— І це все, що там написано? — спитав він.

Келл завагався.

— Ні, — сказав він, згортаючи листа. — Це лише початок.

Він відкашлявся і став походжати вперед-назад, збираючи думки та викладаючи так, ніби їх насправді висловила королева.

— Широ дякую за те, що ви турбуєтесь про нашу родину, каже вона. Ми з королем почуваємося добре. Попри це, принц Рай усе ще продовжує нас однаково вражати та гнівити, хоча вже більш як місяць не ламав шиї та не приводив неприйнятних дівичь-наречених. Усе це лише завдяки Келлові, оскільки лише він спроможний втримати його від першої, другої та обох дурниць разом.

Келл мав намір дозволити королеві й далі звеличувати себе похвалами, але годинник на стіні щойно пробив п'яту, і він тихо вилаявся собі під носа. Він спізнювався.

— Бажаю вам, — закінчив він поспіхом, — лишатися при доброму гуморі та здоров'ї до мого наступного листа. З повагою. Її Величність Еміра, Королева Арнса.

Келл очікував, що король скаже бодай щось, але погляд його сліпих очей блукав десь далеко, і Келл боявся, що вже його втратив. Він поклав складеного листа на тацю з чаєм і вже був на півдорозі до стіни, коли король усе ж заговорив.

— Я не маю для неї листа, — пробурмотів він.

— То пусте, — м'яко відповів Келл.

Минуло вже багато років відтоді, коли король був іще спроможний писати листи. Кілька місяців він намагався писати самостійно, коли-не-коли випадково перекреслюючи пером весь пергамент упоперек. Кілька місяців опісля він наполягав на тому, щоб Келл записував його думки під диктування. Та врешті більшість часу він просто виголошував своє повідомлення, а Келл обіцяв його запам'ятати.

— Розумієш, у мене просто не було часу, — додав король, ніби намагаючись так врятувати залишки своєї гідності. І Келл дозволив йому це.

— Я розумію, — сказав він. — Я передам королівській сім'ї ваші вітання.

Келл знову відвернувся, щоб піти, і знову старий король спинив його.

— Чекай, чекай, — сказав він. — Повернись.

Келл зупинився. Його очі ковзнули до годинника. Вже пізно, і часу не стає більше. Він подумки уявив принца-регента, який сидить за своїм столом у палаці Святого Якова^{*}, хапаючись за стілець, і чий терпець ось-ось урветься. Ця думка потішила Келла, тож він обернувся назад до короля тієї миті, як він незграбними пальцями витягнув щось із-під своєї одежини.

Це була монета.

— Вона зникає, — сказав король, прикриваючи метал своїми обвітряними долонями так, неначе він був неймовірно цінним та крихким. — Я вже не відчуваю тієї магії. Не можу відчути її запаху.

— Монета є монета, ваша величносте.

— Це не так, і ти це знаєш, — дорікнув старий король. — Вивертай свої кишені.

Келл зітхнув.

— У мене можуть бути через вас неприємності.

— Годі тобі, — відказав король. — Це ж наша маленька таємниця.

Келл запустив руку до своєї кишені. Того разу, коли він уперше відвідав короля Англії, він дав йому монету на доказ того, хто він і звідки прийшов. Історія інших Лондонів була відома лише ко-

^{*} Палац Святого Якова (ориг. *St. James's Palace*) — (досл. палац Святого Джеймса; загальноприйнятий переклад — палац Святого Якова або Сент-Джеймський палац) — один із найстаріших палаців Лондона, заснований 1536 року [прим. пер.].

роні й передавалася від покоління до покоління, проте минуло дуже багато років відтоді, як з'являвся такий собі мандрівник. Король Георг кинув короткий погляд на хлопчину, примружився і простягнув свою жилаву руку, куди Келл і вклав монету. Це було просто металеве кружальце на кшталт шилінга, лиш на одній зі сторін він мав зображення червоної зірки замість королівського профілю. Король стиснув монету в кулаці, підніс її до свого носа і принюхався. Після цього він посміхнувся, заховав монету у складки свого вбрання і запросив Келла пройти всередину.

Відтоді щоразу, як Келл відвідував короля, він наполягав на тому, що з монети вивітрюється магія, і змушував обмінювати її на нову, тільки-но з кишені. Щоразу Келл відповідав, що це суворо заборонено (що було щирісінькою правдою), і щоразу король знову наполягав на тому, що це може бути їхньою маленькою таємницею. Врешті-решт Келл зітхав і діставав із кишені свого пальта свіжий шматочок металу.

І цього разу він узяв старе кружальце з долоні короля і замінив його на нове, накриваючи його вузлуватими пальцями Георга.

— Так, так, — блаженно заворкував хворий король до монети.

— Хай щастить, — сказав Келл і попрямував до виходу.

— Так, так, — мовив король. Його погляд почав згасати, аж доки він сам не був втрачений для навколишнього світу загалом і свого гостя зокрема.

Келл відтягнув убік важкі завіси, що були зібрані в кутку кімнати, і розкрив мітку на візерунчастих шпалерах. Просте коло, розділене навпіл лінією, було накреслене кров'ю місяць тому. Така сама мітка була й на іншій стіні, в іншій кімнаті, в іншому палаці. Вони ніби слугували ручками по обидва боки від одних і тих самих дверей.

Поєднуючись із монетою, Келлова кров дозволяла йому переміщуватися між світами. Він не мав вказувати точного місця, бо хоч би де він був, там він і опиниться. Однак, аби зробити двері в межах одного світу, обидві сторони мають бути позначені однаковим символом. Якщо щось здавалося близьким, цієї близькості все одно було недостатньо. Келлові довелося вивчити це на власних помилках та гіркому досвіді.

Хоча символ на стіні залишався ще досить чітким з його минулого візиту, краї трохи затерлися і змазалися, тому це не мало великого значення. Його треба було перероблювати.